

běhu neb určité události, z níž vzešel týž trestný výsledek. Ku změnám (doplňkům) skutkového děje, které se, aniž by totožnost děje porušovaly, vyskytly při hlavním přeličení, může proto nalézací soud přihlížeti. Se stanoviska toho je nezávažno, že skutkový děj, v obžalobě vyličený, nekryje se snad zcela s dějem, nalézacím soudem po provedeném řízení průvodním zjištěným, poněvadž se tím ničeho nemění na události v obžalobu dané. V projednávaném případě byl předmětem obžaloby příběh, udavší se dne 24. března 1924 u Palackého mostu a záležející v tom, že obžalovaný jel automobilem neopatrně ať již z toho neb onoho důvodu, následkem čehož přišla Zuzana Š-á o život. O tomto skutku a jen o něm bylo též rozhodnuto v rozsudku. Změny v nazírání na věc objevily se pouze co do otázky, v čemž spočívala neopatrnost obžalovaného. Podáváje obžalobu spatřoval veřejný obžalobce, hledě k dosavadním výsledkům trestního řízení, neopatrnost v rychlé jízdě a v nedávání výstražných znamení a setrval při tom stanovisku až do skončení hlavního přeličení. Naproti tomu dospěl však soud na základě průvodních výsledků k přesvědčení, že neopatrnost nezáležela v tom, v čem ji obžaloba spatřovala, nýbrž vůbec v nepozorné jízdě obžalovaného. Z toho plyne jednak, že rozšíření obžaloby by bylo naprosto nemístným, poněvadž podle jasného znění §u 267 tr. ř. mohlo by se vztahovati pouze na nějaký nový čin, jednak, že různost mezi stanoviskem obžaloby a rozsudku spočívá nikoli v různosti činu v obžalobě daného, nýbrž v různosti posuzování otázky co do zavinění obžalovaného na základě průvodních výsledků. Tím je odňata půda námitce, že, kdyby prý obžalovaný byl býval v obžalobě nebo za líčení viněn, že nedával pozor, byl by uvedl důkazy a okolnosti, jimiž by obvinění to snadno vyvrátil, zvláště když obhajoba obžalovaného byla podle stavu věci vyčerpávající, když soud svoje přesvědčení o nepozornosti čerpá též ze samotné obhajoby obžalovaného, a když zmateční stížnost není s to, by blíže a konkrétně naznačila, jaké důkazy a okolnosti byl by obžalovaný uvedl na vyvrácenou za vinu kladené nedbalosti, omezujíc se na opakování toho, co obžalovaný beztak již přednesl v řízení před první stolicí. Okolnost, na niž stížnost klade zvláštní důraz, že Š-ová byla zasáhnuta předkem automobilem, rozsudek výslovně zjišťuje.

Čís. 1910.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Směrnice pro posuzování přemrštěnosti nájemného, pronajímá-li se starý dům poprvé k účelům obytným.

Subjektivní náležitost skutkové podstaty §u 8 zákona.

(Rozh. ze dne 2. března 1925, Zm I 785/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 27. října 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 8 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n., zrušil napadený

rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud napadá rozsudek s hlediska objektivní i subjektivní skutkové podstaty přečinu podle §u 8 zák. o lichvě, z něhož jest viněn. Jest vycházeti z toho, že šlo o dům, jenž po první byl pronajímám k účelům obytným, a že proto při zkoumání, zda bylo požadované nájemné zřejmě přemrštěné, nepřichází v úvahu zákon o ochraně nájemníků ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 Sb. z. a n. (§§ 8, 9 a 31 zákona), nýbrž že sluší pojem »zřejmě přemrštěnosti« posouditi podle všeobecných zásad §u 18 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 567 Sb. z. a n. V této příčině zmateční stížnost s hlediska důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. právem uplatňuje, že výrok nalézacího soudu o rozhodovacích okolnostech je již co do objektivní podstaty neúplným a z části neodůvodněným. Dle obsahu důvodů rozsudku dovozuje nalézací soud zřejmou přemrštěnost požadovaného nájemného v podstatě z toho, že obchodní cena domu, určená podle průměru jednak hodnoty staveniště a stavby samotné, jednak vypočteného kapitálu na základě 4% zúrokování, činí jen 65.000 Kč, kdežto obžalovaný požadoval jako nájemné částky, odpovídající 8% úrokům z hodnoty domu.

Než způsob, jakým byl tento základ pro určení hodnoty domu zjištěn, není bezvadným. Zmateční stížnost namítá právem, že v domě byla až do ledna 1924 výhradně provozována živnost kavárenská a hostinská, že po lednu 1924 byl dům upraven pro účely obytné a že nutno vyšetřiti, jakou skutečnou cenu měl dům ten v lednu 1924, jaký náklad byl s přeměnou tou spojen, zda-li a do jaké výše hypotekární zápůjčky v tvrzené výši 30.000 Kč bylo skutečně použito ve prospěch domu, jaké úroky ze zápůjčky té byly placeny a jaké nutné vedlejší náklady byly s opatřením jejího spojeny. Neboť, bylo-li zápůjčky té upotřebeno ve prospěch domu jako o b y t n é h o domu, byl oprávněn obžalovaný, iak ony náklady, tak i úroky dotyčné části hypotekární zápůjčky zakalkulovati do nájemného a nebyl povinen je sám ze svého hraditi. Při vyšetření skutečné ceny domu jest dále přihlížeti k jeho poloze, neboť příznivější polohou domu stoupá i cena bytů. Nalézacímu soudu bude postupovati tak, jako kdyby se jednalo o dům nový, na nějž se nevztahují ustanovení zákona o ochraně nájemníků čís. 85/1923, bera v úvahu skutečnou cenu domu v lednu 1924, a přihlížeje ke shora naznačeným okolnostem. Právem dále zmateční stížnost poukazuje na to, že, povoluje-li § 12 zák. o ochraně nájemníků ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. zvýšení dosud placeného nájemného o tolik, oč vzrostly některé výlohy pronajímatelovy, může obdobně i majitel domu, jenž byty po nejprve pronajímá, zakalkulovati nejen výlohy v důvodech rozsudku uvedené, nýbrž na příklad i výlohy požárního pojištění a pojištění proti škodám z poruchy vodovodu, dále částky na umoření výloh spojených s obnovením části domu, pokud nejsou beztak zahrnuty ve výlohách udržování a správy domu. Po případě bude na soudě, by obdobně použil i předpisů zákona o stavebním ruchu ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. a

vládního nařízení ze dne 19. července 1923, čís. 160 sb. z. a n. Výtka neúplnosti soudcovského výroku podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. s hlediska objektivní skutkové podstaty jest proto plně oprávněna.

Než uplatňovaný důvod zmatečnosti podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. jest dán i ve směru subjektivní skutkové podstaty přečinu. Stížnost právem vytýká, že v rozsudku není zejména obsaženo a odůvodněno zjištění, zda obžalovaný byl si subjektivně vědom toho, že nájemné, jež za byty požadoval (poskytnouti si dával), jest zřejmě přemrštěné. Neobírá se soud vůbec subjektivní stránkou případu, ačkoli to bylo jeho zákonnou povinností, poněvadž nezbytným předpokladem opodstatněnosti odsuzujícího výroku jest též nepochybné zjištění subjektivního zavinění pachatelova. Zavinění to záleží u přečinu podle Šu 8 zák. o lichvě v úmyslném požadování takového nájemného, o kterém požadující jest si vědom, že jest zřejmě přemrštěné a to za využití mimořádných poměrů válkou vyvolaných. V tomto případě měl nalézací soud této povinností tím spíše dostáti, ježto k tomu nabádaly zvláštní okolnosti, zejména ta, že šlo o dům, ve kterém až do 1. ledna 1924 byla výhradně provozována živnost kavárenská a restaurační a který v této době byl teprve po prvé pronajímán k účelům obytným. Výtky tyto jsou takového rázu, že se nelze obejít bez nařízení opětného přelíčení. I bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti, a věc vrátiti soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 1911.

Pojem »vydávání ve veřejný posměch« ve smyslu Šu 491 tr. zák. předpokládá vytýkání nebo naznačení takových tělesných nebo duševních vad, jež mohou někoho snížit ve veřejném mínění.

Nevyžaduje se, by čin byl spáchán na veřejném místě; stačí před více lidmi.

I dítě může býti předmětem urážky na cti.

V subjektivním směru netřeba, by pachatel jednal v úmyslu urazit; stačí vědomí, že se dotýká cti jiného.

Souběh zločinu veřejného násilí podle Šu 93 tr. zák. a přestupku Šu 491 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. března 1925, Zm II 605/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce Rudolfa H-a do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 7. listopadu 1924, pokud jím byla obžalovaná Emilie S-ová podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sproštěna ze soukromé obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti podle Šu 491 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu jen potud, pokud obžalovaná byla sproštěna ze soukromé obžaloby pro přestupek podle Šu 491 tr. zák. a tvrdí, že tento sprošťující výrok je zmatečným